

Vammaisneuvoston lausunto Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen muutosesityksestä vuodelle 2024

Vammaisneuvosto kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että muutoksen jälkeen asiakasmaksut kasvavat merkittävästi paljon sosiaali- ja terveystalvveluja käyttävillä asiakkailla. Monet näistä henkilöistä ovat hyvin haavoittuvassa asemassa.

Sosiaali- ja terveystalvvelut ovat käyttäjilleen välttämättömiä. Käyttäjien tulee saada riittävät talvvelut, maksuista huolimatta. Vammaisneuvosto esittää, että

- hyvinvointialue käyttää asiakasmaksulain määrittämää oikeutta päättää laajasti ne maksut, joista käyttäjät voivat hakea asiakasmaksulain 11§:n mukaista alennusta tai poistoa.
- käyttäjille tarjotaan hyvinvointialueelta riittävä apu maksujen alentamisen tai poiston hakemiseen.

Parhailaan on valmisteilla useita lakeja, jotka vaikuttavat talvveluja käyttävien sosiaaliturvaa. Vammaisneuvosto edellyttää, että määritellyt asiakasmaksut pysyvät kohtuullisella tasolla.

Perustelut

Lainsäädäntö

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutosesitys tehdään ennakoivasti. Suuri osa sosiaaliturvaa ja asiakasmaksuihin sekä muuhun vuoden 2024 lainsäädäntöön tulevista muutoksista on vielä vahvistamatta. On tärkeää, että maksujen kokonaisuus pysyy kohtuullisena.

Maksujen kasaantuminen

Sosiaali- ja terveyshuollon maksujen korotukset kohdistuvat moninkertaisesti käyttäjiin, jotka tarvitsevat paljon sosiaalitlveluja, ja joilla on paljon terveydenhuollon maksuja, lääkekuluja ja sairaanhoidon matkakuluja. Kuorma on usein käyttäjän taloudelliseen tilanteeseen nähden liian suuri. Nyt suunnitellut maksujen korotukset ajoittuvat vuoden 2024 alkuun, jolloin myös kaikki maksukatot ovat tyhjillään ja maksukuorma

korkeimmillaan. Useilla on lisäksi myös välttämättömiä lääkkeitä, jotka eivät kuulu lääkekattoon.

Koska paljon palveluita käyttävillä henkilöillä on usein myös merkittäviä toimintarajoitteita, ovat asiakasmaksulain 11 §:n nojalla maksuun haettavat muutokset erittäin vaikeita hakea. Hyvinvointialueen tulee tarjota henkilöille riittävää tukea ja neuvontaa, jotta käyttäjä voi hakea maksuun muutosta tarvitessaan tai sopia maksujen jaksottamista. Näin voidaan turvata riittävät palvelut tarvitsijoille maksuista huolimatta.

Länsi-Uudellamaalla 31.10.2023

Vammaisneuvoston puolesta,

Pirkko Kuusela
Puheenjohtaja

Marsa Valtonen
1.varapuheenjohtaja

Rosita Ahlgren
2. varapuheenjohtaja

Juha-Matti Koskinen
3. varapuheenjohtaja

PL 33, 02033 LÄNSI-UUDENMAAN HYVINVOINTIALUE

PB 33, 02033 VÄSTRA NYLANDS VÄLFÄRDSOMRÅDE

luvn.fi